

A tiszakürti alkotótábor és a kunszentmártoni honismereti tanácskozás

A Tiszakürt községi közös Tanács végrehajtó bizottsága, a Szolnok megyei Tanács végrehajtó bizottsága és művelődési osztálya, Kunszentmárton járási Hivatalának művelődésügyi osztálya a Népművelési Intézet támogatásával 1980. július 14. és 25. között komplex alkotótábort rendezett. Ötödik alkalommal került sor erre a jól átgondolt és jelesen megszervezett együttes munka- és alkotólehetőségre. Célkitűzése az ismeretek bővítése, átadása-átvétele, az amatőr művészet tudatos fejlesztése volt.

A néprajzosok *Barna Gábor* vezetésével a naptári évhez és az emberi élet állomásaihoz fűződő szokásokat, hiedelmeket, tárgyakat, valamint azok társadalmi és egyéni életre gyakorolt alakító hatásait vizsgálták. A festés, a fafaragás, a szobrászat, a textilművészet és a népi díszítés művelői a tábor végén kiállításon mutatták be alkotásaikat.

A népzene gyűjtők és a néprajzosok 1980. októberében, a Múzeumi Hónap keretében honismereti tanácskozást tartottak Kunszentmártonban. Itt adtak számot a nyáron végzett kutatás eredményeiről, számba vették a továbbiakban elvégzendőket. A Helytörténeti Gyűjteményben megnyitották az Ünneplő Tiszazug című kiállítást a nyáron szerzett tárgyakból.

A kétnapos eseménysorozatot *Bálint Sándor* professzor emlékének jegyében rendezték meg. Az egész konferenciát áthatotta a magyar szakrális néprajz legnagyobb érdemű, európai hírű művelőjének szelleme.

Jobbára társadalmi néprajzról, ezen belül vallásos hagyományokról szóltak az előadások, s mivel a Tiszazug faluinak lakói a jelen század első felében még többségükben reformátusok voltak, sor került a református vallás népi hagyományainak és az úrvacsora néprajzának ismertetésére is.

P. Madar Ilona

Délszláv múzeum nyílt Tökölön

Az elmúlt múzeumi hónap egyik utolsó eseményeként megnyílt Tökölön a Helytörténeti Gyűjtemény. Tököl ez év novemberében ünnepelte fennállásának 710. évfordulóját. Egy évtizede az országhatáron túl is ismert a falu népművészeti együttese, amely a nemzetiségi kultúra ápolását tűzte ki célul. A gazdag délszláv hagyományok megmentésére 1980. július 31-én helytörténeti szakkör alakult.

Tököl nagyközség tanácsának felkérésére a szigetszentmiklósi múzeum vezetője – e sorok írója – vállalta a szakkör vezetését és a délszláv múzeum létrehozását. A szakkör elkészítette a település hatezer éves múltját bemutató kiállítást, amelyen sok minden látható a kőbaltától a mammutfogig, bronzkori halotti urna, középkori edénycserepek, eszközök, régi pénzek, kitüntetések, levéltári oklevelek és iratok másolatai.

Tököl Árpád kori település, első okleveles említése 1270. november 26-án kelt oklevélből ismeretes. Mindig jelentős hely volt, 1322-ben már templomát, papját említik az írások. A középkorban rövid ideig mezővárosi rangot is viselt, országszerte ismertek a tököli miseruhák 1444- és 1448-ból. A középkori Tököl mezővároskában lakott a király egyik trombitása is. A szigeten pihengetett, vadászott, gyermekeit sokszor Tökölön szállásoltatta el *II. Ulászló* királyunk.

A törökök 1541-ben foglalták el a Csepel-szigetet, az 1546-os török adójegyzék szerint Tökölön 83 magyar adófizető családot írtak össze. A gyakori háborúskodások, rablások, gyűjtogatások következtében a sziget falvai elnéptelenedtek, így járt Tököl is. Földesura 1695-ben a megmaradt 13 magyar család mellé 13 bunyevác családot telepített le. Az újratelepítés nyomán 1703-ban már 41 család lakott Tökölön, és ebből csak 4 volt magyar.

Szomorú esztendő volt a falu életében az 1876-os év, a Nagy-Duna elszakította a gátat és elöntötte a falut. A földművelés-